

הלכות פסח סימן תלג

גל, (לג) אפלו אינו גבוה שלשה טפחים כדי חפישת הכלב (לד) אין צריך לבדק תחתיו, בין שיש בו (לה) סכנת (ס) עקרב, שמצויים בגלים, חוששין שמא (לו) אחר שישלים בדיקתו שאינו עוסק במצוה חפשו אחר מחט שנאבד לו ויבוא לידי סכנה. והני מלי בסתם, אבל בידוע שיש תחתיו חמץ, אם אין עליו גבה שלשה טפחים (לי) צריך להוציאו משם בקמרא וחצינא בעינן שאין בו סכנה, *ואם יש עליו גבה שלשה טפחים (ט) (לח) מבטלו בלבד (לט) ודין: ט (מ) במרתף שמסדרין בו שורות של חביות זו אצל זו עד שנתמלא כלו, וחזורין ומסדרין שורות אחרות על התחנות עד הקורה, (מא) *אין צריך לבדק אלא שורה העליונה ואחרת למטה ממנה, דיננו שורה על-פני רחב המרתף, (מב) ולא על כל שטח המרתף, אלא העליונה הרואה את הקורה ואת הפתח ואחרת למטה ממנה: י (מג) צריכים בדיקה, מפני

צ תוספות שם ה' ק משנה ריש טפחים זכרית הלא ודקדוקש לה רב עם בגמרא ח', וכן ספיקו המביאים בפירוש מהלכות חמץ ושאר פוסקים ד טור בשם הרשב"א

באר היטב

אוסר. ואם לא בשלו והוא לאחר זמן אסורו צריך לפנות הפסלת כדי לבער חמץ בין שאינו ברשותו עוד לבטלו, אחרונים. וכתב המ"א דאם נפל עליו גל גדול דאין בינו לפקחו והוא אבוד מפניו ומכל אדם, מותר אפלו בלא בשלו, ולא קרין בה שלף: (י) בדיקה. הינו בליל י"ד, מ"א. ורואה אם עבר ולא בדיק בליל י"ד בודק אפלו לכתחלה ביום י"ד לאור החמה כמו אכסדרה שאורה גס' כן רב.

לבדק לאור היום כדרך שהשתמש שם, כ"מ, מ"א, ח"י: (ס) עקרב. ודקא במקום שמצויים עקרבים. ועי' סימן קד ס"ג דמשמע דנחש לא ברי דנחוק וצריך לבדק, מ"א: (ט) מבטלו. וכתבו האחרונים שיכול לאכלו אחר הפסח הואיל ולא עבר עליו ככל הנ"ל, ואין לחש בו להצטרף הואיל ונפל עליו מפתח. ונכ"ח הדין זה בצ"ע. גם ה"א מחלק בדין זה, גם המ"א קמב בשם תשובת הרשב"א שרב האי

באר הגולה

הרבה, דאין אסור אלא אכילת קבץ שאפשר להפשוט ולחפש הבדיקה. ולי צריך עיון, דהא אין דומה זה לשאר דברים, קריאת שמע ותפילה, שאין מצוה דוקא בתחלת הזמן, ולכן לא גזרו אלא בעתידה קבוצה שאפשר להפשוט ולחפש לגמרי, מה שאין פן בזה דקבוצה חמץ המיון לכתחלה תפק בתחלת הלילה, כמו שכתבו הרבה פוסקים³⁰⁰, ואס' שהיה גופא אף בלא אכילה אסור שצריך הזמן, ועל-כן נראה דבתי שעה שהמזבח לצאת המוכבים מותר לאכל פרות כמה שיצדק, אבל משהגיע הזמן אין להקל בשהיה רבה אפלו על-די פרות, וכן משמע בדרך-החיים שרק בהחצו-שעה מקלינן לה:

* ואם יש עליו גבה וכו' מבטלו בלבד ודיו. עין במגן אברהם שהביא בשם שלטריגבורים, והוא מרי"ז, דאם מפנה הגל אחר הפסח מותר אפלו באכילה, וסיים על זה שכן קמב הרשב"א אלא שרב האי אוסר. ולפי מה שכתב הגר"א בסימן תלו גם רב האי מודה במפלת דמותר היכי שהבטול הוא בלי שום הערמה, וכן פסק האליה רבה להקל³⁰⁵: * אין צריך לבדק וכו'. דע, כי המתחר סתם בהרמב"ם ונרא' ש, וכן הוא גם כן דעת רבנו יונה והסמ"ג שפסקו קלם קדעת רב בגמרא. אמנם באמת לאו מלתא ברינא היא, ובאגרות-החיים הובא שדעת רב שיראז גאון רוב מה בני ורי"ץ גיאות ורבנו אפרים ששמאל נדסרינא לה שצריך לבדק השריה עליונה הרואה את הפתח ואת הקורה

משנה בורחה

רוצה לומר, שרגיל להשתמש, ואינו יודע שיש שם עכשו חמץ: (לג) אפלו אינו גבוה שלשה טפחים כדי חפישת הכלב. רוצה לומר, שהוא עורגו בכדי חפישת הכלב, שמריח הריח עד שלשה טפחים, והנה לנו לחש שמא הכלב חפשו אחריו תוך הפסח ויגלהו, אפלו הכי אין צריך וכו': (לד) אין צריך לבדק. ומכל מקום (מג) צריך לבטל בלבד, דשמא יש שם חמץ ויעבר עליו. ואם לא בטל עד לאחר זמן אסורו, דעת העלתי-שבת דצריך לחפש בקמרא וחצינא. ועין בבית-מאיר שכתב דלדעת רש"י ור"ן הדין עמו, אף לדעת התוספות יש להסתפק, עין שם: (לה) סכנת עקרב. ודוקא במקום שמצויים עקרבים. ואפשר בדמקום שמצויים נחשים צריך לבדק, ולא שכיח סכנתא פל-כף [מ"א ושי"א]. ועין כמה שכתבנו בסימן קד, בדמקום שהנחשים ממיחין דינו כמו עקרבים: (לו) אחר שישלים בדיקתו³¹⁰. דבשעת בדיקה, אפלו בחפשו (מג) אחר מחט, גס כן הרי לה שלוחי-מצוה ואין נזקין, וכמו האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני, דהני צדיק גמור אף-על-פי שמכונ גם להנאתו: (לז) צריך להוציאו משם. ואם לא עשה כן ועבר עליו הפסח,

אסור אף-על-פי שבטלו ככל חמץ שעבר עליו הפסח, כמו שכתבו סימן תמח סעיף ה: (לח) מבטלו בלבד. והבטול הוא (מז) מדרבנן, שמא יפקח הגל בפועל ויעבר על כל נראה, אבל מדאורייתא אינו עובר קלל, ודוקא להטמין ביניו אסור מדאורייתא, אבל הכא בין שממילא נפל עליו הגל, אינו עובר³¹². (מה) ויש אומרים דמדאורייתא מחייב לבטלו, דאם לא-כן, אף-על-פי שאין דעתו קלל לפקח הגל במועד, מכל מקום עובר משום 'לא ימצא' כמו במטמין לכתחלה, (מו) ולדידהו אם לא בשלו עד לאחר זמן אסורו, חייב (מז) לפקח הגל לבערו בין שאינו ברשותו לבטלו, אכן אם נפל עליו גל גדול שאי אפשר לפקח והוא אבוד מפניו ומכל אדם, לכלי עלמא (מח) מותר, ולא קרין בה שלף³¹³: (לט) ודין: 314. ואם לאחר הפסח נתפסק הגל ונתגלה החמץ, (מט) הרי הוא מותר אף באכילה, שחמץ שעבר עליו הפסח אינו אסור אלא משום קנס שנסוהו חכמים משום שעבר על כל נראה ובל ימצא מן התורה או מדברי סופרים, כמו שיבאר בסימן תמח, והכא בענייננו לא עבר עליו כלום ואין נראה ובל ימצא: (נ) מרתף שמסדרין בו כו'. ודוקא מרתף שמספקת מפניו לצורך סעודה, שפעמים הורה השמש באמצע סעודה ופתח כבדו להביא עוד יין לשלון ושוכח שם את פתו [אחרונים: (מא) אין צריך לבדק וכו']. עין בבאור הלכה: (מב) ולא על כל שטח המרתף וכו'. רוצה לומר, שאין צריך לבדק כל העליונות הרואות את התקרה בארץ ורחב של כל המרתף, רק שורה אחת האחרונה שהיא כנגד הפתח, שהיא רואה את התקרה ואת הפתח בחדר, ועוד שורת חביות אחת למטה הימנה, שהיא רואה רק את הפתח לבר: י (מג) צריכים בדיקה. בליל (ט) לאור היר. (מג) והשמשים אינם נזהרים לבדק בלילה אלא מכבדין היטב

שער הציזין

(מז) ט"ז וחסד-משה וראש-יוסף ובית-מאיר, דלא בחק-יעקב שכתב דיש בזה ספק ספקא, שמא אין פאן חמץ ושמא לא יפקח הגל, דיכין שהוא פחות מג' טפחים הרי הוא כמו שנקפח הגל וליכא אלא ספק אחד. ועין בתמיר-משה שצמד דאפלו אם הוא גבוה ג' טפחים והיה ספק חמץ, גס' כן צריך לבטל לדעת הסמ"ק. ועין כמה שכתבנו לקמח דשאר פוסקים חולקים על הסמ"ק: (מח) גמרא: (מז) רש"י ור"ן. ועין בהנהיג-שולוש שכתב שכן דעת רב גדולי הפוסקים, ועין בפרי חדש שכתב לעקר בדעת זו: (מח) סמ"ק, וכן דיקו האחרונים מלשון המגיד-משנה דסבר פתוח: (מז) פן כתב הפגן אברהם. ואף בחק-יעקב כתב דכלי עלמא הכי סבירא להו ותביא נראה על זה, עין בבית-מאיר שנתה ראיתו בפשיטות. ויש לעין לדעת רש"י ור"ן כדאי להתמיד לפקח הגל, דעמיה לכתחלה הוא כמבאר מדאורייתא, וכשיצלה אפשו דעובר בכל נראה טרם שיבער: (מו) הינו בקמרא וחצינא, במקום שיש לחש לנחשים ועקרבים: (מח) מגן אברהם ושי"א, וכתבו, דלכלי עלמא אינו מחייב לשכר פועלים לפקח הגל. ועין בהג"ו שכתב דבבבן זה אינו צריך לבטלו אפלו לכתחלה: (מח) שלטריגבורים בשם ריא"ז והרשב"א בתשובה שכן מוכח מירושלמי, וכן קמב בבס"ד משנה בשם הר"מ [מ"א]. ואף שהביא שרב האי אוסר, הסכים הפרי חדש בסימן תמח להקל בהירושלמי, וכן קמב באלה רבה והג"ו שדברי סופרים הוא וצריך לילף אחר המקל. ותמיה על המקור-החיים שהביא בשם חק-יעקב להתמיד, ונתפוך הוא, שהקל בעצמו לבסוף: (ז) מגן אברהם ושי"א: (מג) חק-יעקב ושי"א:

הַלְבוּת פֶּסַח סִימָן תֵּלַג תֵּלַד

ביאורים ומוספים

מאידך, דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני פסח פ"ב ס"ק ט) שאף בזמנינו אין די בבחינה ובירור אם נוקו כל המקומות היטב, אלא יש להסתכל בכל המקומות אם אין בהם חמץ.

[משנ"ב ס"ק מח]

צְרִיכִים בְּדִיקָה³⁹.

39) ולענין אם צריך לבדוקם לאור הנר, דעת הגרי"ש אלישיב (הערות פסחים ח, ב) שדי לבדוקם על ידי מישוש, גם בשורת שבת הלוי (ח"א סי' קלו) כתב שאת הכיסים קשה לבדוק לאור הנר, ולפיכך יש לבדוקם באופן שיועיל לבדיקה. מאידך, דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני פסח פ"ד ס"ב עמ' פה) שאין לבדוקם על ידי מישוש, אולם כיון שקשה לבדוקם לאור הנר, אפשר לבדוקם ביום לאור החמה [וראה מה שכתבנו לעיל (ס"ק א) בענין זה].

סימן תלד

דיני הנוהגים תָּחַף אַחַר הַבְּדִיקָה

[משנ"ב ס"ק ג]

או בְּדִי לְבַצְרוֹ לְמַעַר⁴¹.

1) וכפי שכתב הרמ"א להלן (ס"ב) שאין לבטל חמץ המיועד לשריפה, כדי לקיים את מצות השריפה בחמץ השייך לו.

[משנ"ב ס"ק מג]

שְׂתֵּי מִמּוֹ מִצְּנֵת חֲמֵים כְּתֻבָּה³⁶.

36) מבואר בדבריו שהשמים הם שחייבים לבדוק את בתי הכנסיות ובתי המדרשות. ולענין חיוב בדיקת חדרי המגורים בפנימיית הישיבה, ראה מה שכתבנו לקמן (סי' תלז ס"ק ב).

[משנ"ב ס"ק שם]

יְכוּלִים לְכַרֵּךְ עַל בְּדִיקָה ז'³⁷.

37) ומבואר, שבמקום שיש חשש 'שמא יבוא לאכלו', אף על פי שאין חשש 'שמא לא ביטלו בלב שלם' [ראה לעיל (סי' תלב ס"ק ב)], חיוב הבדיקה הוא בתורת ודאי, שאם היה זה בתורת ספק, היה אסור לבדוק בבית הכנסת לברך, שהרי אין החמץ של גבאי בית הכנסת, ולא שייך בו את הטעם של שמא לא ביטלו בלב שלם.

[משנ"ב ס"ק מה]

גַּם-כֵּן צְרִיךְ לְחַזֵּר וּלְבַדֵּק בְּלִילָה כָּל יִשְׂרָאֵל³⁸.

38) אכן בזמנינו שמכבדים ושופטים ומנקים את הבית היטב היטב, כתב הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה פסח פ"ה ס"א) שאין חובה לפשפש בשעת הבדיקה בכל המקומות, שכבר עשו כן כשניקו בימים שקודם הפסח, וחובת הבדיקה בזמנינו היא לדקדק ולבחון בכל המקומות אם אכן ניקו אותם היטב, וכן דעת הגרי"ש אלישיב (הליכות והנהגות על הלכות פסח). וראה מה שכתבנו בשעה"צ לעיל (סי' תלב ס"ק יב).

הלכות פסח סימן תלג תלד

באר הגולה

שהתינוקות מקניסים בהם חמץ: י' המכבד חדרו (י"א) ב"ג בניסן (מד) ומכונן לבדק החמץ ולבצרו ונזהר שלא להקניס שם עוד חמץ, (מה) אף-על-פי-כן צריך לבדק (יב) בליל י"ד: הגה [*] וכל אדם (מו) צריך לכבד חדריו קדם הבדיקה (מרידי ריש פסחים). והפסיס או בתי-יד של בגדים (יג) (מז) שנותנים בהם לפעמים חמץ (מח) צריכים בדיקה (מהר"ו):

תלד דינים הנוהגים תכף אחר הבדיקה, ובו ד' סעיפים:

א (ב) (א) אחר הבדיקה יהא נזהר בחמץ (ב) שמשיר להצניעו (ג) כדי שלא יצטרף בדיקה (ד) אחרת, בגון *אם ישלנו עכבר בפניו, או אם יחסר לחמו בגון שיניח עשור בפרות וימצא תשע: אכל בפתם, שאינו יודע אם חסר ממנו אם לאו, לא. וְאִם כָּפָה עָלָיו כְּלִי וְלֹא מִצָּאוֹ (א) (ד) אינו צריך

א משנה פסחים י
ובדפוס לה רבא
ובכ"מ שם ד' ט'
ב וירושלמי תבוא
הרא"ש שם

שערי תשובה

[*] וכל אדם צריך לכבד כו'. ולכן מקליו המונעים לבדק חדרו העברה בלי חפוש היטב בחורין וסדקין, לפי שחמלה מקבירין ורוחצין ומקדירין הכל היטב; ואפילו רוחצין ומקדירין ע"י א"י מספיקא דנאמנים, דאקאוימא קפרי ולא מרעי נפשיהו, כ"כ בשו"ת שבסוף חרדשי מרדכי"ש לפסחים: (י"ג) שנותנים בהם. ומי שאין דרכו כן א"צ בדיקה, ד"מ, מ"א. וחי מחמיר, ע"ש: (ב) אחר הבדיקה. לאו דוקא, והוא הדין קדם התחלת הבדיקה יצניע החמץ שרוצה לאכל, דאולי יחסר לחמו חוד הבדיקה ויהא צריך לחזור ולבדק מה שבדק כבר, ב"ח ח"י ותפ"ד אהרן ומ"א, ובתנאים השיג עליו חס"י בנה, ע"ש. והעולם אין מצניעים אלא החמץ שמוצאין בשעת בדיקה אבל שאר החמץ מוליכין אנה ואנה, ולא שפיר עבדי, אחרונים: (ג) אחרת. והוא הדין דצריך או לבטל שנית, ב"י בשם ר"ן. ומכל מקום אינו צריך לבדק שנית, חק יעקב: (א) אינו צריך. או אם אפשר לחינוק לשלו, מגן אברהם:

באור הלכה

קרב, והשניה שלפנים הימנה הוראה את התקרה לבדו. וכן פסק ברבנו חננאל שלפנינו [אכן מה דאימא שם בסוף דבריו 'אלו שניהם בודק משמיר-קודה ועד הקרקע וידי' צריך עיון, דלכאורה סותר דבריו הראשונים. ונראה לי דכוננו, דרק אלו שני השירות בודק מפל החבית שמשמיר-קודה ועד הקרקע, ותדע, דאם נגרש דבריו בפשוטו, מאי 'ידי' דקאמר, הלא אס-פן שמואל מחמיר יותר מדרכו. וכן הוא גמ-פן דעת בעל העשור שמואל, וגם הרמב"ם גופא בפרוש המשנה פסק כשמואל, וכן בבאור הגר"א משמע גמ-פן שמצד בשיטה זו, ותביא שם שפן הוא גמ-פן דעת הראב"ה [אכן מה שכתבתי שם שפן היא גמ-פן דעת הר"ף, בהגהת הב"ח מקור על אלו השירות שבר"ף שאינם מהר"ף, עין שם]. וקשה לחוות דעת כל הני רבנא הנ"ל, ובפרט שהרמב"ם גופא לא בריבא לה דבר זה פלי האי וכו': * אם ישלנו עכבר בפניו. ולא אמרנו דעכבר אכלתו, דספק אכילה אינו

באר היטב

ולא נאיתי ונקרים קנה לבדק הבהכ"נ רק סגי להו כבדור בעלמא ביום, ונראה להקדים על זה השמישים של בהכ"נ, וכ"כ מהר"ל. וכתב עוד, דבשל מקומות מקבירין אחר בדיקה בהכ"נ שלא יבאו עוד שם התינוקות עם חמץ: (י"א) ב"ג. ודוק ביום אכל אם בוקר בליל י"ג א"צ לחזור ולבדק בליל י"ד, כמ"ש בס"ק א: (י"ב) בליל י"ד. ואכסדרה אם בוקר ביום י"ג לאור חמסה גמא, מיהו עכ"פ יש לבדק חדר א' בלילה, מ"א: (ב) אחר הבדיקה. לאו דוקא, והוא הדין קדם התחלת הבדיקה יצניע החמץ שרוצה לאכל, דאולי יחסר לחמו חוד הבדיקה ויהא צריך לחזור ולבדק מה שבדק כבר, ב"ח ח"י ותפ"ד אהרן ומ"א, ובתנאים השיג עליו חס"י בנה, ע"ש. והעולם אין מצניעים אלא החמץ שמוצאין בשעת בדיקה אבל שאר החמץ מוליכין אנה ואנה, ולא שפיר עבדי, אחרונים: (ג) אחרת. והוא הדין דצריך או לבטל שנית, ב"י בשם ר"ן. ומכל מקום אינו צריך לבדק שנית, חק יעקב: (א) אינו צריך. או אם אפשר לחינוק לשלו, מגן אברהם:

משנה ברורה

ביום, ולא יפה הם עושים, וצריך להזהירם על כך שצניעו מצות חכמים בתקנתו⁸⁶, (נג) ויכולים לבדק על בדיקה ז' (נד), אכל אין צריכים לבטל אחר הבדיקה, לפי שאינם יכולים לבטל ולהפקיר חמץ שאינו שלקם. ואם עבר ולא בודק הבתי-קבוסיות ובתי-מדרשות בליל י"ד (נז) יכול לבדקם לבתחלה ביום י"ד לאור היום, ואין צריך לבדק לאור היום, לפי שצריך להתבונן בהם בחלונות ויש בהם אוירה גדולה, ודינם כדון אכסדרה שנתבאר בסעיף א [אחרונים]. אכן לפי מה שכתבנו לעיל בסעיף-קטן ז דאם יש זכויות בחלונות, שוב אפילו נגד החלון ממש אין דינו כאכסדרה, אס-פן הכי נמי בעינן שקשבודקם ביום לאור החמה יפתח החלונות: י' (מד) ומכונן. ורצה לומר, (נח) לא מבקעא בפתם שאין חזקתו מתבדד, אלא אפילו אם מכון לשם בדיקה גמ-פן לא מהני: (מה) אף-על-פי-כן צריך לבדק וכו'. שהפסוק אינו בדיקה גמורה, שמא נשתיר חמץ באינה גמא. ואפילו אם בודק לאור היום בחורין ובסדקין, גמ-פן צריך לחזור ולבדק בלילה ככל ש"א⁸⁸, (נו) שלא לחלל בין בדיקה לבדיקה וכל זה מתבאר מתוך דברי תרומת-הדשן בשם מרדכי. (נז) ולפי מה שכתבנו לעיל בסעיף א, בלאו הכי אין לסקוף אבדיקת היום אפילו הנה לאור היום, שהנהר אין מאיר ביום בל-יפה כמו בלילה: (מו) צריך לכבד חדריו. דלא מבדק שפיר בלא כבוד. והמנהג לכבד כל הבית והחדרים ביום י"ג כדי שיוכל לעשות הבדיקה בדיון בתחלת ליל י"ד, וכמו שכתב בסמ"ק תלא סעיף א. ובשעת בדיקה, המנהג לטל נוצות ולכבד היטב במקום החורים והסדקים, לגרו ממש החמץ עם הנוצה: (מז) שנותנים בהם לפעמים חמץ. ואפילו הוא אומר ברי לי שלא נתן בהם חמץ, דמלתא דלא רמא עליה הוא ולאו אדעתיה, ולכן צריך בדיקה. והעולם נוהגין רק לנצר הפסיס בשעת הבעור, ונכון לבדק אותם בשעת הבדיקה, ומכל מקום צריך לחזור ולנצורם בשעת הבעור, שמא חזר והקניס בהם מחמץ שאכל אחר הבדיקה [אחרונים]: (מח) צריכים בדיקה⁸⁹. בין משלו ובין משל התינוקות שבבית:

א (א) אחר הבדיקה. והוא הדין (ב) בשעת הבדיקה יצניע החמץ שרוצה לאכל, ד"ש לחש דלאחר שהשלים לבדק וזיית אחת וזלף לבדק וזיית אחרת: יטל עכבר לפניו ויגרנו וזיית שבכר בודק: (ב) שמשיר. לאכלתו, (ג) והוא הדין החמץ שמוצא בבדיקתו ומניחו כדי לבצר למחר. (ג) והעולם אין מצניעים אלא החמץ שמוצאין בשעת בדיקה, אבל שאר החמץ אין נוקרין בהן ומוליכין אנה ואנה, (ד) ולא שפיר עבדי: (א) כדי שלא יצטרף בדיקה וכו'. ומכל מקום (ה) אין צריך לבדק שנית על בדיקה זו. ואם בודק ולא מצאו (ו) צריך לבטל פעם אחרת, דזה החמץ שגבר העכבר אחר הבדיקה לא היה בכלל הבטול, שברי שיר אותו בכלל או כדי לבצרו למחר⁹¹; (ז) ומיהו, אנו נוהגין בלאו הכי לבטל שנית בשעת השרפה: (ד) אינו צריך לבדק. ודוקא (ח) בהניח במקום גבוה שאין יד התינוקות

שער הציור

(נב) הגר"ז: (נג) פרי חדש: (נד) מפל מקום בחורין ובסדקין צריך לבדק בנה, דלא צריפא מתצר דאין לו גג למעלה ואפילו הכי צריך לבדק בחורין ובסדקין, וכו': (נה) הגר"א: (נו) ולשעם זה, אם שיר חדר אחד לבדק אותו בדין בלילה שפיר דמי, כן פתח בתרומת-הדשן [ונג] דין זה אינו ברור בלי-יפה, ד"ש לומר שלא תחלק קאי אכל בית וביתו, אבל לפי מה שפסק הפנה אברהם ואפילו בודק ביום וכו' [והוא מה שהקפיקו בשמנה ברורה] ולפי מה שכתבנו [וכן] לא מהני מה שידבק בלילה רק חדר אחד: (נז) מגן אברהם: (ח) מגן אברהם ושי"א בהב"ח, דלא בהש"ז: (ט) וחק-יעקב: (א) מגן אברהם: (ד) ועין במ"א-אדם שכתב דבאפן זה לא יועיל לו בדיקתו, ורצה לומר דעל-ידי-יה שוב אין שם בדיקה כלל אחרי שלא השניח שיהיה החמץ נצח משמור במקום אחד: (ה) חק-יעקב ומקור-תיים: (ו) מגן אברהם ושי"א בשם הר"ן: (ז) מגן אברהם: (ח) מגן אברהם ושי"א: